

แนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้า จังหวัดลำปาง

DESIGN GUIDELINES FOR THE GUEST CHAIR REFLECTING LAMPANG'S HORSE CARRIAGE IDENTITY

อริสา สุยะปัน* ¹, ธัญญภาภักดิ์ ธิเดช ² และ นภพล มุ่งปันกลาง ³

Arisa Suyapan ¹, Thanyapak Thidej ² and Nabhapol Mungpanklang ³*

E-mail address: suyapan.aris@gmail.com

* Corresponding author.

^{1,2,3} มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก

^{1,2,3} Rajamangala University of Technology Lanna Tak

วันที่รับบทความ: 13 มิ.ย. 2568 วันที่แก้ไขเสร็จ: 26 ก.ย. 2568 วันที่ตอบรับ: 5 ต.ค. 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง โดยผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดทำวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของรถม้าจังหวัดลำปาง 2) เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง และ 4) เพื่อเสนอแนะรูปแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาซึ่งมีกระบวนการการเก็บข้อมูลภาคทฤษฎี และการจัดทำแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง ศึกษาความเป็นอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง จำนวน 50 คน และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยมีเครื่องมือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำมาวิเคราะห์หา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลจากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย “รถม้า” ถือเป็นสัญลักษณ์หรือ อัตลักษณ์อีกหนึ่งอย่างของนครลำปางซึ่งเป็นยานพาหนะในการเดินทางของยุคสมัยก่อน และจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างส่วนประกอบที่สามารถนำมาเป็นแนวทางการออกแบบคือ ลูกล้อของรถม้า ที่นั่งสำหรับผู้โดยสาร หลังคา ซึ่งสามารถเป็นตัวแทนของรถม้าลำปางที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าลำปางได้มากที่สุด อีกทั้งแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปางเป็นไปตามหลักการออกแบบเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ที่สื่อถึงรถม้าจังหวัดลำปาง โดยมีแบบร่างการออกแบบ ทั้ง 3 รูปแบบซึ่งคัดเลือกโดยใช้การวิเคราะห์ตามลำดับขั้น ในการประเมินแบบร่างการออกแบบ รูปแบบที่ 1 ซึ่งมาจากแนวคิดของล้อรถม้ามีความเหมาะสมมากที่สุดในการสื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง ผลการวิจัย พบว่า มีความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง จากแนวคิด รูปแบบที่ 1 ล้อรถม้า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย = 4.32 ใน 2 ด้าน คือ 1) ด้านรูปร่างรูปทรง 2) ด้านการใช้งาน แนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและนำไปสู่การออกแบบที่มีประสิทธิภาพ

บรรลุตงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์อีกทั้งสื่อถึงวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ม้าจังหวัดลำปางและเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ต่อไป

คำสำคัญ: อัตลักษณ์ม้าลำปาง, ที่นั่งพักคอย, แนวทางการออกแบบ

ABSTRACT

This research studied design guidelines for the guest chair reflecting Lampang's horse carriage identity. The purposes of this research were: 1) to study Lampang's horse carriage identity 2) to study design guidelines for the guest chair reflecting Lampang's horse carriage identity 3) to study satisfaction of design guidelines for the guest chair reflecting Lampang's horse carriage identity 4) to suggest design guidelines for the guest chair reflecting Lampang's horse carriage identity. This research studied problem that had data collection process. The sample group was 50 tourists who used need questionnaire for studying Lampang's horse carriage identity. The research used 5 experts. The need questionnaire used 5 level rating scale to analyze the percentage, mean scores, and standard deviation. The result of this research found that "horse carriage" was Lampang' identity. The horse carriage was ancient vehicle of Lampang. From the questionnaire of sample groups, components of horse carriage that can be used as design guidelines were the wheels, the seats and the roofs. These components were Lampang's horse carriage identity. The data were analyzed that found the wheels' horse carriage was the best of Lampang's horse carriage identity. The result found the satisfaction of design guidelines for the guest chair reflecting Lampang's horse carriage identity was high scores in wheels' horse carriage. The mean score was 4.32 in shape and using. The design guidelines for the guest chair reflecting Lampang's horse

carriage identity was the efficiency that achieved the purpose and conveyed the culture and identity of Lampang's horse carriages that continued to be beneficial to users.

Keywords: Lampang's Horse Carriage, The Guest Chair, Design Guidelines

บทนำ

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือตอนบน ตั้งอยู่ในแอ่งที่ราบล้อมรอบด้วยภูเขา มีประวัติศาสตร์เก่าแก่ยาวนาน มีชื่อเรียกอย่างหลากหลายตั้งแต่ เขลางค์นคร, เวียงละกอน, นครลำปาง ฯลฯ ในภายหลังเป็นที่รู้จักกันดีอีกชื่อหนึ่งว่า เมืองรถม้า ที่สัมพันธ์กับเอกลักษณ์ของลำปาง (Patchara Parkpoom, 2559)

“รถม้า” เป็นพาหนะที่คนลำปางใช้ในการเดินทาง เป็นจังหวัดเดียวที่ยังคงพบเห็นการใช้รถม้าในปัจจุบัน จนมีคำกล่าวเอาไว้ว่า “หากใครมาแอ่วเมืองลำปางแล้วไม่ได้นั่งรถม้า ถือว่ามาไม่ถึง” ทั้งนี้รถม้าในลำปางนั้นถือว่ามีอายุยาวนานร่วมร้อยปี เมื่อเวลาผ่านไปความเจริญของเทคโนโลยีการคมนาคมทำให้รถม้าค่อย ๆ เลือนหายไป เหลือเพียงที่จังหวัดลำปางเท่านั้นที่ยังคงใช้รถม้าเป็นยานพาหนะอยู่ตราบนานถึงทุกวันนี้ ซึ่งปัจจุบันคนใช้บริการน้อยลงส่วนใหญ่หันไปใช้รถยนต์แทน ทุกวันนี้มีบริษัททัวร์ในประเทศ และต่างประเทศ เช่น ทัวร์จีน ทัวร์ยุโรป-ญี่ปุ่น ชื้อแพ็กเกจทัวร์มาเที่ยวและนั่งรถม้า ซึ่งคนที่ใช้บริการส่วนใหญ่จะขึ้นรถม้าจากจุดที่วางไว้โดยไม่มีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์รถม้า ซึ่งลานจอดรับ-ส่ง ผู้โดยสารจะมีเพียงเก้าอี้เป็นหลัก หรือเก้าอี้พลาสติกเพียงเท่านั้น จังหวัดลำปางเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีผู้มาท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ อย่างต่อเนื่องทั้งสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในแต่ละที่จะมีที่นั่งพักคอยสำหรับจัดไว้บริการเพื่อนั่งพักซึ่งรูปแบบที่ใช้งานอยู่เป็นแบบที่มีจำหน่ายในท้องตลาดทั่วไปไม่มีจุดเด่นหรือสิ่งบ่งบอกที่สื่อถึงอัตลักษณ์ที่จะสื่อถึงจังหวัดลำปางได้เลย จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้ จะมีสัมภาระหรือสิ่งของที่นำติดตัวมาและเมื่อนำมาวางทำให้พื้นที่ของที่นั่งลดลงทำให้นั่งได้จำนวนน้อย อีกทั้งมีการจัดวางบริเวณกลางแจ้งทำให้เวลานั่ง

ไม่สะดวกสบายเนื่องจากสภาพอากาศที่ร้อนประกอบกับวัสดุเดิมเป็นโลหะและวัสดุที่เก็บความร้อนทำให้ผู้ใช้ไม่เข้าไปนั่งเท่าที่ควร ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิด ที่จะศึกษาแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง และเป็นการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ในสถานที่นั้น ๆ เพื่อความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่นั่งและการใช้งานได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของรถม้าจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อแนวทางที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง
4. เพื่อเสนอแนะรูปแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

วิธีการศึกษา

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินวิจัยแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปางผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดหัวข้อวิจัย โดยกล่าวถึงความจำเป็นและความสำคัญของปัญหาของหัวข้อวิจัย และการกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตของวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิจัย โดยเป็นไปตามขอบเขตของการศึกษาข้อมูล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบที่นั่งพักคอยจากอัตลักษณ์รถม้าลำปาง

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดขั้นตอนในการดำเนินวิจัย โดยกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบแบบสอบถามทั้งในด้านแบบสอบถามก่อนการดำเนินวิจัย และแบบสอบถามหลังการดำเนินวิจัย เพื่อที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งแบบข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้งการวิเคราะห์แบบสอบถามก่อนการทำผลิตภัณฑ์ในด้านต่างๆ เช่น ด้านความต้องการใช้ที่นั่งพักคอยจากอัตลักษณ์รถม้าลำปาง ที่เหมาะสมกับการใช้งานในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆในจังหวัดลำปาง ด้านการเลือกใช้วัสดุในการผลิต โดยการออกแบบแบ่งเป็นการ การเสนอแบบร่างขั้นต้น (Preliminary Sketch) การนำเสนอแบบร่างครั้งที่ 2 (Sketch Design) การเสนอชิ้นงานต้นแบบ (Model) การผลิตต้นแบบ (Prototype)

ขั้นตอนที่ 5 สำนวจความพึงพอใจของกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์และสรุปผลิตภัณฑ์ว่าเป็นไปตามกลุ่มเป้าหมายหรือไม่แล้วนำมาพัฒนาต่อไปและเป็นแนวทางกับผู้สนใจต่อไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย

2.1 ประชากร

ประชากร คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับรถม้าลำปาง

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน โดยใช้วิธีการกำหนดประชากรอย่างง่าย เพื่อที่จะนำประชากรและกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในวิจัย

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายปิด โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

3.1 แบบสอบถามก่อนการดำเนินการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการของผู้บริโภค โดยการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับที่นั่งพักคอยจากอัตลักษณ์รถม้าลำปาง เช่น รูปทรง สี โดยการสอบถามกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในจังหวัดลำปาง มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 50 คน และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

3.2 แบบสอบถามหลังการดำเนินวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้บริโภคและสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับที่นั่งพักคอยจากอัตลักษณ์รถม้าลำปาง จำนวน 50 คน และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

โดยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยก่อนเก็บข้อมูล ใช้การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือวิจัยพร้อมปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับงานวิจัยด้วยการตรวจสอบจากคณะดำเนินงานวิจัย

4. การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจรวบรวมข้อมูลมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้ข้อมูลมาใช้ในการออกแบบที่นั่งพักคอยจากอัตลักษณ์รถม้าลำปาง โดยแบ่งข้อมูลตามลักษณะของแหล่งข้อมูล ได้ 2 วิธี คือ

4.1 การศึกษาข้อมูลภาคปฐมภูมิ

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากบุคคลทั่วไปและนักท่องเที่ยวที่เข้าไปใช้บริการและใช้พื้นที่รถม้าลำปาง อ.เมือง จ.ลำปาง เพื่อขออนุญาตในการเข้าเก็บข้อมูล โดยการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบที่นั่งพักคอยจากอัตลักษณ์รถม้าลำปาง

4.2 การศึกษาข้อมูลภาคทุติยภูมิ

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลภาคเอกสาร ข้อมูลเกี่ยวกับที่นั่งพักคอยจากอัตลักษณ์รถม้าลำปาง ทั้งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงข้อมูลและสรุปเป็นเรื่องราวๆ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามความคิดเห็น ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ของวิจัย ดังนี้

5.1 เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของรถม้าจังหวัดลำปาง

5.2 เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

5.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อแนวทางที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

5.4 เพื่อเสนอแนะรูปแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

โดยแบบสอบถามก่อนการดำเนินวิจัย จะวัดระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ (Rating scale) และหลังจากเก็บแบบสอบถามผู้ดำเนินวิจัยได้นำเสนอแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาหาข้อมูลในด้านต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยคิดหาแนวทางที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง ออกแบบ 3 รูปแบบ โดยคำนึงถึงหลักการออกแบบและการใช้งาน ทฤษฎีด้านการออกแบบ ความเหมาะสมกับการใช้งานเพื่อเสนอเป็นแนวทางการออกแบบ ดังนี้

1. การสร้างแนวคิดเพื่อการออกแบบ

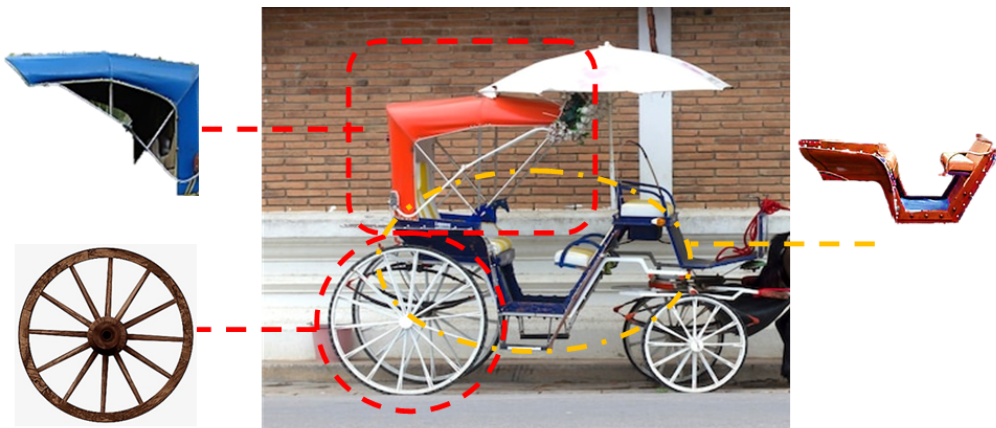
การสร้างแนวคิดโดยการนำรูปแบบของรถม้าจังหวัดลำปางมาเป็นแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง โดยนำรูปแบบรถม้าจังหวัดลำปางเพื่อวิเคราะห์รูปทรงและสี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รูปทรงและสีจากอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3
		

รูปแบบที่ 4	รูปแบบที่ 5	รูปแบบที่ 6
		

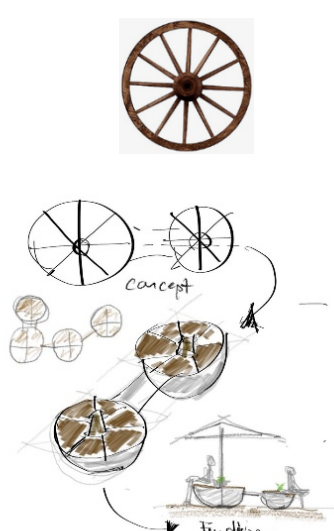
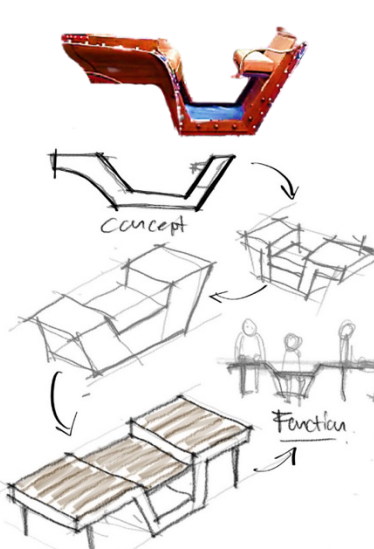
การตารางที่ 1 ด้านรูปทรง สี และอัตลักษณ์ของรถม้าลำปาง เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบที่นั่งพักคอยจากอัตลักษณ์รถม้าลำปาง โดยนำรูปทรง และสี จากอัตลักษณ์รถม้าลำปางมาวิเคราะห์ พบว่า สีที่พบมากที่สุด คือ สีไม้ธรรมชาติ หรือ สีน้ำตาล รูปทรงที่พบมากที่สุด คือ รูปทรงแปดเหลี่ยม และเมื่อนำมาแยกเพื่อหาแนวทางเพื่อนำมาสู่การออกแบบ (ในภาพที่ 2) โดยมีจุดเด่นอัตลักษณ์ของรถม้าจังหวัดลำปาง ในสามส่วน คือ 1) ล้อรถ 2) ที่นั่ง และ 3) หลังคา

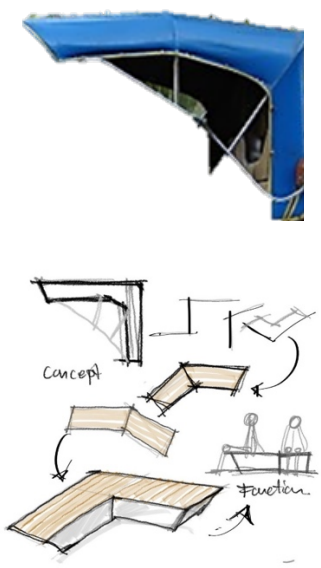
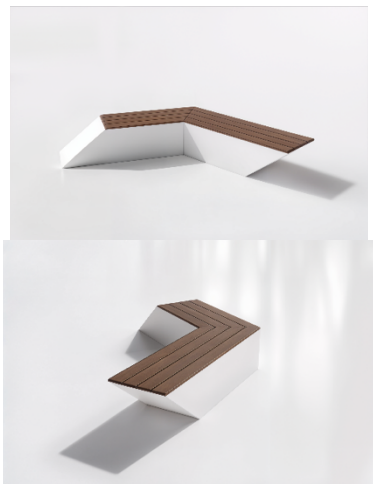

ภาพที่ 2 การแยกอัตลักษณ์ของรถม้าจังหวัดลำปาง

2. ขั้นตอนการออกแบบ

ตารางที่ 2 การออกแบบที่นั่งพักผ่อนจากอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

ที่	แบบร่างแนวความคิด	แบบจำลอง 3 มิติ
1	แนวความคิดจาก ลูกล้อของรถม้า 	 วัสดุ ไม้เทียม โครงสร้างไฟเบอร์กลาส
2	แนวความคิดจาก ที่นั่งของรถม้า 	 วัสดุ ไม้เทียม โครงสร้างไฟเบอร์กลาส ขาเหล็ก

ที่	แบบร่างแนวความคิด	แบบจำลอง 3 มิติ
3	แนวความคิดจาก หลังคาของรถม้า 	 วัสดุ พื้นไม้เทียม โครงสร้างไฟเบอร์กลาส

3. ผลการวิเคราะห์ผลการประเมิน

ภาพที่ 3 แนวทางการออกแบบที่นึ่งพักคอยจากแนวความคิด (Concept) ล้อรถ

ภาพที่ 4 แนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยจากแนวความคิด (Concept) จากส่วนที่นั่งของรถม้า

ภาพที่ 5 แนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยจาก แนวความคิด (Concept) จากส่วนของหลังคารถม้า

ตารางที่ 3 ตารางแสดงผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบที่นึ่งพักคอยที่มีค่าคะแนนสูงสุด

รายการประเมิน	แบบที่ 1		แบบที่ 2		แบบที่ 3	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการออกแบบ						
1.1 รูปทรงสามารถสื่อถึงอัตลักษณ์รณมำลำปางได้ชัดเจน	3.96	0.76	3.67	1.05	4.25	0.72
1.2 รูปทรงมีความร่วมสมัย	4.14	0.80	3.90	0.90	4.01	0.89
1.3 รูปทรงมีความแปลกใหม่จากที่นึ่งพักคอยรูปแบบเดิม	4.16	0.73	4.12	0.94	4.18	0.87
1.4 รูปทรงมีความโดดเด่น สะดุดตาน่าสนใจ	4.20	0.77	3.94	0.94	4.14	0.91
1.5 รูปทรงมีความเหมาะสมกับการใช้งานในที่สาธารณะ	4.09	0.82	3.80	0.86	3.94	0.95
รวม	4.11	0.77	3.88	0.93	4.10	0.86
2. ด้านการใช้งาน						
2.1 สามารถเพิ่มความสวยงามให้กับพื้นที่	4.56	0.63	4.25	0.84	4.20	0.97
2.2 สามารถดูแลรักษาง่ายหลังการใช้งาน	4.43	0.78	4.41	0.80	3.96	0.69
2.3 สามารถใช้งานได้ตามสถานที่สาธารณะอื่นๆได้	4.61	0.62	4.54	0.76	4.52	0.71
รวม	4.53	0.67	4.40	0.80	4.22	0.79
รวมทั้ง 2 ด้าน	4.32	0.72	4.14	0.86	4.16	0.82

จากตารางที่ 3 การประเมินผลทั้ง 3 ตาราง ผลการประเมินสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบที่นั่งคอยทั้ง 3 รูปแบบซึ่งมีระดับความพึงพอใจ ดังนี้ รูปแบบและการใช้งานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ รูปแบบที่ 1 ($\bar{x} = 4.32$) รองลงมาคือรูปแบบที่ 3 ($\bar{x} = 4.16$) และรูปแบบที่ 2 ($\bar{x} = 4.14$) ตามลำดับ

4. สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลของงานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง นั้นสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนี้

4.1 เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของรถม้าลำปาง

“รถม้า” เป็นสัญลักษณ์หรืออัตลักษณ์อีกหนึ่งของนครลำปางซึ่งเป็นยานพาหนะในการเดินทางของยุคสมัยก่อน รถม้ามีส่วนประกอบที่โดดเด่นที่สามารถนำมาเป็นตัวแทนของการสอบถาม เช่น โครงหลังคา ตัวถัง ลูกล้อและเพลาล้อไม้ ล้อหน้าตะเกียงรถม้า ที่นั่งสำหรับผู้โดยสาร หลังคา เป็นต้น และจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างส่วนประกอบที่สามารถนำมาเป็นแนวทางการออกแบบคือ ลูกล้อของรถม้า ที่นั่งสำหรับผู้โดยสาร หลังคา ส่วนวัสดุคือ ไม้ โทสน้ำตาล ซึ่งสามารถเป็นตัวแทนที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าลำปางได้มากที่สุด

4.2 เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

แนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง เป็นไปตามหลักการออกแบบเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ที่สื่อถึงรถม้าจังหวัดลำปาง โดยมีแบบร่างการออกแบบ ทั้ง 3 รูปแบบซึ่งคัดเลือกโดยใช้การวิเคราะห์ตามลำดับขั้น ในการประเมินแบบร่างการออกแบบ รูปแบบที่ 1 ซึ่งมาจากแนวคิดของล้อรถม้ามีความเหมาะสมมากที่สุดในการสื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง อีกทั้งยังมีสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายในเรื่องของการใช้งานที่หลากหลายมีความสะดวกสบาย และเหมาะสมกับการใช้งานในสาธารณะ

4.3 ประเมินความพึงพอใจต่อแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง จากการออกแบบ ที่สำคัญยิ่งคือการสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภค การใช้ดุลพินิจของผู้บริโภคเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบและด้านการใช้งาน ซึ่งผู้ดำเนินการวิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง เป็นผู้ประเมินความพึงพอใจในต่อรูปแบบและด้านการใช้งานพบว่า อยู่ในระดับ มาก

4.4 เพื่อเสนอแนะรูปแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

แนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง เป็นไปตามหลักการออกแบบเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ที่สื่อถึงรถม้าจังหวัดลำปาง โดยมีรูปทรงที่มีแนวความคิดมาจากลูกล้อของรถม้า สีสันตาลมาจากสีของตัวรถม้าที่เป็นวัสดุไม้ ส่วนวัสดุต้นแบบเน้นใช้วัสดุที่มีความทนต่อสภาพโดยเลือกใช้ไม้เทียมในส่วนของพื้นนั่ง และโครงสร้างให้เป็นไฟเบอร์กลาส ช่วยให้มีความโดดเด่น สะดุดตาน่าสนใจ รูปร่างมีความเหมาะสมกับการใช้งานในพื้นที่ และยังช่วยเพิ่มความสวยงามกับพื้นที่นั้น ๆ ด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลของการวิจัยเรื่อง แนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในงานที่มีความสอดคล้องตามหลักทฤษฎี แนวคิดหลักการและงานวิจัยที่ได้มีการอ้างอิงตามการอภิปรายผล ดังนี้

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของรถม้าลำปาง

“รถม้า” เป็นสัญลักษณ์หรืออัตลักษณ์อีกหนึ่งอย่างของนครลำปางซึ่งเป็นยานพาหนะในการเดินทางของยุคสมัยก่อน รถม้ามีส่วนประกอบที่โดดเด่นที่สามารถนำมาเป็นตัวแทนของการสอบถาม เช่น โครงหลังคา ตัวถัง ลูกล้อและเพลาล้อไม้ ล้อหน้าตะเกียงรถม้า ที่นั่งสำหรับผู้โดยสาร หลังคา เป็นต้น และจากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างส่วนประกอบที่สามารถนำมาเป็นแนวทางการออกแบบคือ ลูกล้อของรถม้า ที่นั่งสำหรับ

ผู้โดยสาร หลังคา ส่วนวัสดุคือ ไม้ โทนสีน้ำตาล ซึ่งสามารถเป็นตัวแทนที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าลำปาง ซึ่งมีความสอดคล้องกับบทความวิจัย นกตล อินทร์จันทร์ (2567) พบว่า อัตลักษณ์มีความสำคัญที่ช่วยส่งเสริมและช่วยสะท้อนถึงความเป็นตัวตนของพื้นที่ เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต การเป็นอยู่ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

2. เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

แนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง เป็นไปตามหลักการออกแบบเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ที่สื่อถึงรถม้าจังหวัดลำปาง โดยมีแบบร่างการออกแบบ ทั้ง 3 รูปแบบซึ่งคัดเลือกโดยใช้การวิเคราะห์ตามลำดับขั้น ในการประเมินแบบร่างการออกแบบ รูปแบบที่ 1 ซึ่งมาจากแนวคิดของล้อรถม้ามีความเหมาะสมมากที่สุดในการสื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง อีกทั้งยังมีสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายในเรื่องของการใช้งานที่หลากหลายมีความสะดวกสบาย และเหมาะสมกับการใช้งานในที่สาธารณะ ซึ่งมีความสอดคล้องกับบทความวิจัย นภมณี ทรัพย์สุนทรกุล (2564) พบว่า การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ ควรพิจารณาประโยชน์ใช้สอย ความสัมพันธ์ของ สัดส่วนมนุษย์กับการใช้งาน ความงาม วัสดุ เทคโนโลยี การผลิต

3. ความพึงพอใจต่อแนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

จากการออกแบบ ที่สำคัญยิ่งคือการสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภค เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบและด้านการใช้งานที่ช่วยเพิ่มความสวยงามให้กับพื้นที่และใช้งานง่าย พบว่า อยู่ในระดับ มาก

4. เพื่อเสนอแนะรูปแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง

แนวทางการออกแบบที่นั่งพักคอยที่สื่อถึงอัตลักษณ์รถม้าจังหวัดลำปาง เป็นไปตามหลักการออกแบบเพื่อให้เกิดอัตลักษณ์ที่สื่อถึงรถม้าจังหวัดลำปาง โดยมีรูปทรงที่มีแนวความคิดมาจากล้อของรถม้า สีน้ำตาลมาจากสีของตัวรถม้าที่เป็นวัสดุไม้ ส่วนวัสดุต้นแบบเน้นใช้วัสดุที่มีความทนต่อสภาพโดยเลือกใช้ไม้เทียมในส่วนของพื้นนั่ง และ

โครงสร้างให้เป็นไฟเบอร์กลาส ช่วยให้มีความโดดเด่น สะดุดตาน่าสนใจ รูปร่างมีความเหมาะสมกับการใช้งานในพื้นที่ และยังช่วยเพิ่มความสวยงามกับพื้นที่นั้นๆ ด้วย ซึ่งมีความสอดคล้องกับบทความวิจัย นภมณี ทรัพย์สุนทรกุล (2564) พบว่า การออกแบบเฟอร์นิเจอร์ ควรพิจารณาประโยชน์ใช้สอย ความสัมพันธ์ของ สัดส่วนมนุษย์กับการใช้งาน ความงาม วัสดุ เทคโนโลยี การผลิต

เอกสารอ้างอิง

- กิติ สินธุเสก. (2553). การออกแบบขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จักรพงษ์ คำบุญเรือง. 2561. “รถม้าลำปาง” เอกลักษณ์หนึ่งเดียวของเขลางค์นคร. จาก <https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/798148>.
- เฉียบชัย ทองเลิศล้ำ. (2561). การศึกษาและออกแบบที่นึ่งพักสำหรับนักท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย. สาขาวิชาการออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ตาก.
- นภดล อินทร์จันทร์. (2567). การออกแบบอัตลักษณ์องค์กร จังหวัดหนองคายเพื่อเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยและการสื่อสารสังคม. มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- นภมณี ทรัพย์สุนทรกุล. (2564). แนวทางการออกแบบเฟอร์นิเจอร์สวนสาธารณะระดับหมู่บ้านในกรุงเทพมหานครที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีและกิจกรรมสร้างสรรค์ของคนเมือง: กรณีศึกษาสวนอารีย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นุชนาฏ เชียงชัย. (2558). การใช้อัตลักษณ์เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดลำปาง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พลฤทธิ์ ผิวพรรณงาม. (2553). การวิจัยและพัฒนาออกแบบ ชุดนั่งเล่น สำหรับที่พักอาศัย
ด้วยวัสดุหินชนวน กรณีศึกษา: หินชนวน อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิงหา ประมมภ์. (2557). การพัฒนาเก้าอี้จากวัสดุพื้นถิ่น โดยใช้อัตลักษณ์เครื่องปั้นดินเผา
กรณีศึกษา: บ้านห้วยบง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์. อุดรดิตถ์: สาขาวิชา
เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- อักรินทร์ พิษณุกุล. 2555. ประวัติกรรมานครลำปาง. เชียงใหม่ : โอเดียนกรุ๊ป.
- อุดมศักดิ์ สาริบุตร. 2550. ออกแบบเฟอร์นิเจอร์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
-